

minació balear?)

La invasió del boletaire barceloní s'ha convertit en un corrent impetuós, allà i en els Pirineus centrals el meu vell caçador de Benasc en deia *rebolóns* dissimulant, i un jove descendent (que passa part de l'any a Bna. rectificà: *rebolóns*, 1965). També a Aragüés ja prop de la ratlla de Navarra deien *rebolónes*. potser també nom importat, primer li costava de reconèixer, però després precisà que a diferència dels *isones*, surten a la tardor (1966). Tanmateix l'autèntic nom aragonès és *rebicuélo* que A. Kuhn recull a Ansó amb definició «hongos» i a Echo «Lactarius deliciosus» (RLiR XI). Deu ser peculiar d'aquesta zona arag. occid. perquè a Casac. li digueren *rebichuelo* a Echo i *rebichuelo* a Ansó (BDC xxiv, 171), afegint que en altres llocs aragonesos en diuen *gorroyo* (< *hungo royo*) sense precisar la identificació; a Echo vaig sentir *rebicuélos* sense obtenir més aclariments que «son hongos como las setas» (1966) i a Linás de Broto n'havien vist però ignoraven el nom (1966) Ara bé tinguem en compte que en diversos «contextos» l'arag. *ç* pot respondre a *ç* catalana, per tant l'analogia lingüística és gran amb el nostre rovelló.

En les latituds centrals del cat. occid. aquest bolet escasseja molt, per tant és natural que no hi tingui altra dada que «La *rebolónera* de Can Gaspar» a Castellar de la Ribera Rebrotada de ferm a les terres altes del Priorat i per això el malnom ètnic que als Guiamets donen a la gent de Llaberia: «és del terreno dels *rebolóns*» (1935) Coses semblants es deuen haver de dir del P. Val, tanmateix tinc nota de *rebolóns* a la Poble de Benifassà, CSalvador anotava a Benassal «rovelló i juntament *rubidol* nom d'un bolet de color obscura» (Misc. Fabra, 259), després d'una ampla zona on no obtenia res, en el Camp de Mirra em digueren que allí el *rovelló* és ben conegut: altrament per alt del poble hi ha, lluny d'on m'ho deien, la *Llomet dels rebolóns* (1963); d'altra banda, arran de l'Horta, a Olocau de Carraixet m'asseguraren que *rovellons* valia allà en general per 'bolets', entre els quals distingiren les castes especials *rebolóles* i cames-seques (1962).

Com a nom de bolet ja he remès per a *rovellol*, *-ola* al treball de Font i Quer: no acabo de veure clar si *rubiol*, *rubiola*, bolets, que hi estudia a la p. 27, és o no el mateix. Convé de tota manera negar que *rovelló* és pronúncià *rubió* a Blanes, com creuen els autors de l'*AlcM*, confonent amb això una pron. relaxada del normal *ruboyó*, ben cert només ocasional.

A Mall és tota altra cosa: una casta de pastís com una mena d'encasades dolces, que m'he crosplit forçat per un diàbolic apaparador i quasi forçant l'entrada; allà recordo la pronúncia *rubiol* (1963, 1982), però lleigeixo en una poesia *Pan-caritat*, del romiatge al Puig d'Inca: «Dins les cistelles daurades / i els panerets enflocats / e-hi duim crespells i panades / i *robiols* en-sucrats» (transcrit 1963); també sento *rubiol* a Artà, explicat com a pastís a propòsit del *Coll Rubiol*, vora aquesta vila (1964); i els pastors de llana de Manacor em pren una variant, més pagesívola. «*rebiol* *brossat per fer rebiols*; flavons, pastells que s fan per Pasqua

de Resurrecció» (BDLC vii, 185) I vaja . no em sortís algú recordant-me els grosserets *ravioli* italians, cosa ben diferent i que detesto⁵ El que vaig anotar a Sancelles és (pron anòma d'un subjecte?), a propòsit de *Es Rubiósus*, crec un sementer o altra dependència de Leia (veinat de 18 hab Masc 18H10) «són un pastís o pasta amb confitures» (1963) No dóna això base suficient per a conjecturar que sigui un continuador (mossarab?) de RUBEUM OVI

¹ El text transmès en prosa és (imprimeixo en cursiva els mots o lletres que he eliminat en desprospificar): «L'amor que tost és donada / sens gran treball, és menyspreada / de l'amant e l'amor desigada fa envilir, / mas aquella qui és allongada / per molt temps, és purificada / e tot rovell n'ix e no y pod romanir» (De Amore, Text Llatí amb la traducció cat del S XIV, p p A. Pagès, CastPna 1930, p. LXXXVII) Notem que els mots «l'amor desigada» que he hagut de suprimir, fan nosa no sols per al metre sinó encara més pel sentit, traint la intervenció del clergue que ens ha transmès l'obra catalana en prosa, que comet els contrasentits de què es planyia Pagès en la seva introducció; contrasentits que li fan creure que l'autor català no podia ser l'il·lustrat Domingo Mascó a qui s'atribuïa l'obra (m'abstinc de suggerir si pogué tenir part en els versos) Devia afegir-los el clergue a causa del mot *optatum* de l'original; el poeta havia simplificat una mica la idea i el pedant del clergue hi afegí *desigada* per calcar *optatum* però espatllant el sentit del conjunt Sobre les moltes noves rimades que, per altres autors i en altres obres, es compongueren brodat sobre l'original llatí d'Andreas Capellanus, parla el mateix Pagès, a les pp xxiii i xvi, però ell, erudit tan diligent com borni de cervell, no s'adona que en el mateix text que publica hi ha versos El clergue ignorant o grolleret que ell suposa autor o copista del text en prosa, devia aprofitar ací i allà alguns versos d'aquests, que sargí dins la seva versió del conjunt, car li permetien treballar més de pressa El passatge corresponent del text llatí d'Andreas diu «amoris cita et festina largitio contemptum parit amantis. et optatum diu vilescere facit amorem et eiusdem per tempora multa perceptione dilata, etiam simulatus, purificatur amor, et omnis in eo removetur ac rugo», el mot que ens interessa. És sabut que els ll *robigo* i *aerugo* (> cast *orin*) eren quasi el mateix: Voragine usava l'un i Andreas l'altre —² Uhlenbeck, que ja està atent a la suggerència de Schuchardt, i remet a la mateixa nota d'aquest, oposa «spanisch-baskisch erdo: französisch-baskisch herdoil 'rovell del ferro'» (Vergleichende Lautlehre der bk Dialekten, p. 68) El text de Leizarraga (*Mathei Ev*, 6 19) és «non zerenak eta herdoillák» que entenc 'allà on hi ha les arnes (o cucs) també hi ha els rovells'. «Ubi aerugo et tinea demolitur» en la Vulgata (potser invertint l'ordre).

³ La denominació ferma en italià, i ja d'antic: Boccaccio, Ariosto «luce ogni torre, che non vi può ne ruggine ne macchia», el Boccaccio l'usà també en